

Sygn.akt. I C 3184/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K. dnia 16 maja 2024 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Edyta Żyła

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2024 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa B. P.

przeciwko (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki B. P. na rzecz strony pozwanej (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 10.817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od prawomocności wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt. I C 3184/23

UZASADNIENIE

WYROKU Z DNIA 16 MAJA 2024 ROKU

Powódka B. P. w pozwie z dnia 12 lipca 2023 roku przeciwko stronie pozwanej (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wnieśli o:

1. ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy (...) o kredyt mieszkaniowy N.- H. z dnia 11 marca 2011 roku zwarta pomiędzy powódką a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., którego następcą prawnym jest (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., wobec nieważności umowy od samego początku (ex tunc);
2. zasądzenie od strony pozwanej na powódki tytułem zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego do 29 czerwca 2023 roku w wykonaniu nieważnej kwoty 103 785,83 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 15 – tego dnia następującego po dacie doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty;

Ponadto powódka wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa w wysokości podwójnej stawki minimalnej.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 11 marca 2011 roku zawarła z poprzednikiem prawnym strony pozwanej umowę kredytu hipotecznego przeznaczonego na zakup nieruchomości na rynku wtórnym w kwocie 135 000,00 zł. Kredyt udzielony został w złotych polskich, jednak w celu wykonania umowy kredytu kwota wypłaconego kredytu oraz poszczególne raty przeliczone zostały kursem franka szwajcarskiego.

Powódka podniosła, że postanowienia dotyczące indeksacji zawarte w umowie nie były z nią indywidualnie negocjowane i zostały zamieszczone we wzorcu umownym. Powódka zarzuciła także, że sposób kształtowania przez

umowę praw i obowiązków stron był sprzeczny z dobrymi obyczajami i w sposób rażąco naruszał interesy powódki jako konsumenta, ponieważ naruszał zasadę równowagi stron. Bank zagwarantował sobie prawo do jednostronnego kształtowania treści stosunku prawnego bez wskazania jakichkolwiek obiektywnych i możliwych do zweryfikowania wytycznych w zakresie kształtowania kursów wymiany walut.

W ocenie powódka konsekwencją uznania postanowień przeliczeniowych za abuzywne jest nieważność umowy kredytu. Powódka zakwestionowała także postanowienia dotyczące indeksacji na gruncie art. 69 ustawy prawo bankowe. W ocenie powódki umowę kredytu należy uznać za nieważną w całości na podstawie art. 58 k.c. w zw. z art. 69 ustawy prawo bankowe z uwagi na brak określenia kwoty kredytu.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości wnosząc o zwrot kosztów procesu. Przyznała, że strony łączy umowa o kredyt hipoteczny indeksowany do waluty obcej, na podstawie, której oddała powódce do dyspozycji wskazaną w niej kwotę.

Strona pozwana podniosła, że umowa nie jest sprzeczna z art. 69 ustawy Prawo bankowe i naturą zobowiązania bowiem w umowie została określona kwota kredytu, którą bank wydaje kredytobiorcy w złotych. Nadto przepisy dopuszczają możliwość zawierania umów tego typu. Zatem umowa zawarta przez strony zawierała wszystkie wymagane prawem elementy. Strona pozwana podała, iż powódka miała możliwość negocjowania warunków umowy – z czego świadomie skorzystała. W § 6 ust.4 części szczególnej umowy strony zawarły indywidualnie uzgodnione postanowienia. Ponadto strona pozwana wskazała, że powódka przed zawarciem umowy została pouczona przez Bank o ryzyku kursowym. Powódka miała również do wyboru zawrzeć kredyt w PLN albo walucie w jakiej kredytobiorca uzyskuje dochód, jako korzystną alternatywę w stosunku do kredytów walutowych, które mimo atrakcyjnych aktualnie warunków cenowych w długim okresie mogą okazać się droższe na skutek wzrostu kursów walutowych lub zmiany stóp procentowych.

Ponadto strona pozwana zaprzeczyła, aby były podstawy do stwierdzenia abuzywności umowy - klauzula ryzyka walutowego sformułowana została w sposób jednoznaczny i zrozumiały, postanowienia umowy co do indeksacji były uzgodnione indywidualnie, powódka została prawidłowo poinformowana o ryzyku kursowym, a odesłanie do bankowej tabeli kursów walut jest zgodne z dobrymi obyczajami i nie narusza interesu konsumenta.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 11 marca 2011 roku powódka zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą w G. (poprzednikiem prawnym (...) S.A. z siedzibą w W.) umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy N. – H. w kwocie 135 000,00 zł z zastrzeżeniem, że ostateczna wysokość zobowiązania zostanie wyrażona po wypłacie kwoty kredytu i po przeliczeniu na tą walutę po kursie jej kupna, zgodnie z tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniach i w momentach poszczególnych uruchomień środków. Kredyt miał zostać przeznaczony na cele mieszkaniowe (§ 1 pkt 1 (...)).

Kredyt udzielony został w złotych polskich, jednak w celu wykonania umowy kredytu kwota wypłaconego kredytu oraz poszczególne raty przeliczone zostały kursem franka szwajcarskiego. Przedmiotowa umowa składała się z części szczególnej umowy oraz części ogólnej. Okres kredytowania banku został oznaczony od 11 marca 2011 roku do 28 lutego 2041 roku. Oprocentowanie kredytu wyniosło 4,18 % natomiast marża 4 % stosunku rocznym (§ 1 pkt 1,2,3,4 (...)). Całkowity koszt udzielonego kredytu wyniósł szacunkowo 83 678,56 zł w tym: prowizja za udzielenie kredytu w kwocie 2700, 00 zł oraz suma pobranych odsetek w kwocie 80 978,56 zł (§ 2 pkt 1,2 (...)).

Zabezpieczeniem spłaty kredytu ustanowiono hipotekę kaucyjną do kwoty 216 000,00 zł ustanowioną na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) (...) (...) K., cesja na rzecz Banku praw z umowy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych na kredytowanej nieruchomości (§ 3 pkt 1 i 2 (...)).

Spłata następować miała zgodnie z harmonogramem spłaty w równych ratach w walucie polskiej na rachunek złotowy do 28 dnia każdego miesiąca. (§ 5 pkt 1 -5 (...)).

W § 6 pkt 4 podano inne postanowienia niniejszej umowy:

1/ Marża Banku określona w § 1 ust.5 niniejszej umowy zawiera obniżenie z tytułu promocji o 1 p.p. oraz dodatkowe obniżenie o 0,1 p.p.,

2/ Marża Banku, określona w § 1 ust.5 niniejszej umowy zawiera podwyższenie o 1 p.p., z tytułu docelowego zabezpieczenia spłaty kredytu,

Zgodnie z § 1 ust. 2 pkt. 1-4 Części Ogólnej Umowy w przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej: 1) Kwota udzielonego kredytu określona jest w (...) w złotych z zastrzeżeniem, że kwota ta jest indeksowana do waluty obcej na zasadach, określonych w pkt 2; 2) Zobowiązanie Kredytobiorcy do spłaty wyrażone jest w walucie obcej, do jakiej kredyt jest indeksowany, a ostateczna wysokość tego zobowiązania, określona zostanie po wypłacie całej kwoty kredytu oraz po przeliczeniach na walutę po kursie kupna danej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniach i w momentach poszczególnych uruchomień środków; 3) Na wysokość kwoty zobowiązania Kredytobiorcy oraz wysokość raty kapitałowo-odsetkowej, mają wpływ zmiany kursów walut oraz zmiany spreadu walutowego w trakcie okresu kredytowania, tj. różne kursy w dniach kolejnych wypłat transz, 4) Ryzyko związane ze zmianą kursu waluty oraz zmianą wysokości spreadu walutowego ponosi Kredytobiorca, z uwzględnieniem w szczególności § 16 ust. 3 i 4 oraz § 25 ust. 6.

Zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 5 Tabele kursów oraz informacje o wysokości spreadów udostępniane są klientom Banku w następujący sposób: (a) aktualne: zamieszczane są na stronie internetowej Banku wywieszane na tablicy ogłoszeń Banku oraz na życzenie klienta podawana są telefonicznie lub mailem ; (b) archiwalne: zamieszczane są na stronie internetowej Banku oraz na życzenie klienta podawana są telefonicznie lub mailem.

Zgodnie z § 2 pkt 1 i 3 (...) kredyt mieszkaniowy (...) udzielony został w walucie PLN. Oprocentowanie kredytu ustalane jest według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej oraz marży Banku. Ryzyko, związane ze zmienną stopą procentową, ponosi Kredytobiorca. Stopa bazowa odpowiada obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków w stawce: LIBOR 3M – w przypadku kredytów indeksowanych do USD lub (...).

Stosownie do § 17 pkt 1-4,5 Części Ogólnej Umowy spłata kredytu powinna nastąpić w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat. Harmonogram spłat ulega aktualizacji każdorazowo w przypadku zmiany oprocentowania kredytu z zastrzeżeniem § 4 ust. 9 oraz wcześniejszej spłaty kredytu, z zastrzeżeniem § 23 ust. 3 pkt 4. W przypadku nieuruchomienia kredytu w miesiącu, w którym podpisano niniejszą umowę, ilość rat może ulec zmniejszeniu, a spłata przebiega zgodnie z harmonogramem spłat. Za datę spłaty uważa się datę wpływu środków na bankowy rachunek obsługi kredytu, określony w (...).

Zgodnie z § 4 ust.3 Części Ogólnej Umowy w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, do przeliczeń aktualnego salda kredytu na PLN, stosuje się średni kurs Narodowego Banku Polskiego dla danej waluty, aktualny na ostatni dzień roboczy danego miesiąca.

Zgodnie z § 16 ust.4 Części Ogólnej Umowy w przypadku wypłat w złotych, kwota transzy po wypłaceniu przeliczana jest przez Bank na walutę, do jakiej kredyt jest indeksowany, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu i momencie wypłaty środków.

Dowód: umowa nr (...) o kredyt mieszkaniowy N. – H. z dnia 11 marca 2011 roku (k.81-91).

Zawarcie umowy kredytu zostało poprzedzone wypełnieniem przez powódkę wniosku kredytowego. Powódka wniosowała o kredyt w kwocie 135 000,00 zł wyrażony w (...) na cele mieszkaniowe, na okres 360 miesięcy, spłacany w równych ratach kapitałowo – odsetkowych do 28 dnia każdego miesiąca. W treści wniosku powódka wskazała, iż jej miejsce, zatrudnienia jest Urząd Miasta K.. Powódka uzyskiwała dochody w PLN.

Powódka już na etapie składania wniosku kredytowego podpisała oświadczenie, że została poinformowana o przez (...) Bank (...) S.A. o ryzyku, wynikającym ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej oraz jest świadoma wzrostu stopy procentowej i to ryzyko akceptuje. Z treści oświadczenie wynikało, iż jest świadoma, co do tego, iż ewentualny wzrost stopy procentowej spowoduje wzrost raty kapitałowo – odsetkowej kredytu. Została również poinformowana o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz zmiany wysokości spreadu walutowego, w przypadku zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz że przyjmuje do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Przyjęła do wiadomości, że zmiany kursów walut oraz zmiany wysokości spreadu walutowego w trakcie okresu kredytowania, mają wpływ na wysokość zaciągniętego przez nią zobowiązania z tytułu kredytu, tj. kwotę kredytu do spłaty oraz wysokość raty kapitałowo-odsetkowej.

Ponadto przed zawarciem umowy kredytu powódka otrzymała informację dla wnioskodawców o ryzyku zmiennej stopy procentowej, ryzyku kursowym, ryzyku zmiany spreadu walutowego oraz ryzyku zmian cen rynkowych nieruchomości. Z przedmiotowej informacji wynikało, iż zaciągając zobowiązanie w walucie obcej, Kredytobiorcy narażeni są na ryzyko zmiany kursów walutowych oraz ryzyko zmiany wysokości spreadu walutowego, które mają wpływ na wysokość zaciągniętego kredytu oraz ostateczną wysokość raty kapitałowo-odsetkowej. Występowanie wyżej wymienionych ryzyk sprawia, że ostateczna wysokość zadłużenia z tytułu zaciągniętego kredytu, wyrażona w walucie kredytu, będzie możliwa do określenia dopiero w momencie wypłaty ostatniej transzy kredytu, a wysokość raty spłaty, podlega ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu waluty.

Ryzyko kursowe związane ze spłatą kredytu, jest znacznie mniejsze, jeżeli o kredyt walutowy ubiega się kredytobiorca, osiągający dochody w tej samej walucie obcej. Z wyżej wymienionych powodów warto rozważyć zaciągnięcie długoterminowego kredytu w PLN lub w walucie, w jakiej kredytobiorca uzyskuje dochód, jako korzystną alternatywę w stosunku do kredytów walutowych, które mimo atrakcyjnych aktualnie warunków cenowych w długim okresie mogą okazać się droższe na skutek wzrostu kursów walutowych lub zmiany stóp procentowych.

Zarówno w przypadku kredytów złotych jak i walutowych, oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową, Kredytobiorca ponosi ryzyko zmian stóp procentowych. Oprocentowanie kredytów hipotecznych składa się z marży (...) Bank (...) SA i zmiennej stopy referencyjnej (np. (...) 3M, LIBOR 3M - w zależności od waluty kredytu) i zmienia się co 3 miesiące. Ryzyko zmiany stóp procentowych oznacza, iż w przypadku wzrostu poziomu stopy referencyjnej wyższe będzie oprocentowanie kredytu i wzrośnie wówczas wysokość miesięcznej raty kapitałowo-odsetkowej. Wysokość stopy referencyjnej jest ustalana na rynku międzybankowym i zależy między innymi od decyzji banku centralnego w zakresie obniżenia lub podwyższenia stóp procentowych. Na wysokość stóp procentowych w danym kraju ma wpływ szereg czynników, m.in. inflacja, podaż pieniądza, cykl koniunkturalny, wysokość (...) itp. Informacja o wysokości stóp referencyjnych dla poszczególnych walut jest podawana do publicznej wiadomości i dostępna w dziennikach ogólnopolskich oraz na stronach portali internetowych. Dwa powyżej wspomniane czynniki - zmienność kursów walutowych oraz wahania stóp procentowych powodują, że rzeczywiste koszty obsługi długu mogą okazać się znacząco wyższe od wcześniej założonych. Wartości, które w danym momencie mogą być korzystne dla klienta, w długim okresie mogą się okazać niekorzystne.

W informacji tej strona pozwana przedstawiła różnice między kredytem złotowym a walutowym oraz wynikające z tego zagrożenia i korzyści. Strona pozwana przedstawiła tabelę zawierającą przykłady wpływu zmiany stopy procentowej, kursu waluty, spreadu walutowego na wysokość raty kredytu. Nadto przedstawiono powódce historie zmian stopy referencyjnej LIBOR 3M dla (...), która w okresie od końca 2007 roku zmalała z poziomu 2,75% do 0,25 % i do 2010 roku utrzymywała się na mniej więcej równym poziomie. Jednocześnie wskazano powódce historię zmian kursu franka szwajcarskiego do złotego w okresie od 1 grudnia 2007 roku do 1 września 2010 roku. Wykres ten wskazywał na występujące wahania wartości kursu waluty zaciąganego przez nich kredytu, który na przestrzeni 3 lat zanotował amplitudę wartości od 2,00 zł do ok. 3.20 zł. Powódka złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z przedstawionymi informacjami przez kredytodawcę poprzez złożenie własnoręcznego podpisu.

Dowód: wnioski o kredyt mieszkaniowy (...) (k.77-78); formularz danych osobowych (k.79-80); informacja dla wnioskodawców o ryzyku zmiennej stopy procentowej, ryzyku kursowym, ryzyku zmiany spreadu walutowego oraz ryzyku zmian cen rynkowych nieruchomości z dnia 16 lutego 2011 roku (k.92-93).

Przy zawieraniu umowy klienti otrzymywali dokumenty i pouczenia związane z ryzykiem kursowym. Pracownicy w zakresie pouczeń stosowali przyjęte procedury w Banku. Klient przed zawarciem umowy mógł ją przejrzeć oraz omówić jej postanowienia z pracownikiem banku.

Dowód: zeznania świadka T. P., protokół z dnia 17 stycznia 2024 roku (k.125-126).

Powódka zawarła umowę kredytową indeksowaną do franka szwajcarskiego z uwagi na to, iż kredyty te cieszyły się dużą popularnością i były korzystniejsze niż kredyty wyrażone w PLN. Kredyt został zaciągnięty na cele mieszkaniowe. Bank poinformował powódkę, iż kurs ulega zmianie. W momencie zaciągania kredytu kurs (...) był na poziomie 3,00 zł. Powódka początkowo spłacała raty kredytu w kwocie 600 zł, następnie raty te wynosiły 1000 zł.

W nieruchomości zakupionej nieruchomości za środki pochodzące z kredytu nie prowadziła działalności gospodarczej. Dla powódki został otwarty rachunek w banku z którego pobierane były środki, brak było możliwości spłaty w walucie (...). Miała ona świadomości, że kurs wpływa na wysokość raty kredytu. Powódka otrzymała 135 000 zł, spłaciła 103 000 zł, do spłaty pozostało jej 29 000 CHF.

Dowód: zeznania powódki B. P., protokół z dnia 17 stycznia 2024 roku (k.125-126)

Powódce w dniu 17 marca 2011 roku została wypłacona kwota 135 000,00 zł stanowiąca równowartość kwoty 43 430,70 CHF po kursie 3, (...).

Zadłużenie powódki na dzień 23 czerwca 2023 roku na dzień, które według średniego kursu NBP z dnia 23 czerwca 2023 roku stanowiło równowartość 134 337,53 PLN. Na przedmiotowe zadłużenie składała się kwota niewymagalnego kapitału 29 695,04 CHF oraz kwota 85, 61 CHF tytułem bieżących opłat, odsetek i prowizji.

Dowód: zaświadczenie Banku z dnia 26 czerwca 2023 roku (k.50 -53).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, wskazanych jako dowody, których autentyczność i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd oparł się także na zeznaniach świadka T. P. w zakresie ogólnego procesu oferowania tego produktu kredytowego przez Bank, jak też procedury informacyjnej.

Za wiarygodne w ograniczonym zakresie tutaj Sąd uznał zeznania powódki. Przede wszystkim jej zeznania za oparte na prawdzie można uznać jedynie w zakresie okoliczności na jaki cel zaciągała zobowiązanie oraz co do tego, iż kredyt był jej przez Bank przedstawiany jako korzystny. Za niewiarygodne natomiast należy uznać twierdzenia powódki jakoby strona pozwana nie informowała jej o ryzyku kursowym, ryzyku zmiany spreadu walutowego. Powyższe twierdzenia są sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym w szczególności z pouczeniami, które otrzymała przed zawarciem umowy kredytu. Przede wszystkim wskazać należy, że już w złożonych przez powódkę wnioskach znajdowały się informacje o możliwych ryzykach związanych ze zmianą kursu czy spreadu walutowego. Przedstawiono jej wizualizacje dotyczące wpływu zmiany kursu waluty, spreadu czy oprocentowania bezpośrednio na wysokość potencjalnej raty jak i przedstawiono wykres kursu franka szwajcarskiego z 3 lat poprzedzających zawarcie umowy z których wynika zmiana jego wysokości w granicach od 2,00 zł do nawet ok. 3.20 zł. Co więcej przedstawiono jej wykres przedstawiający wahania kursu waluty (...) od 1 grudnia 2007 roku, gdzie powódka z łatwością była w stanie zauważyć, iż kurs franka szwajcarskiego w ciągu trzech lat znacząco podniósł swoją wartość.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powódka wniosła o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy (...) o kredyt mieszkaniowy N.- H. z dnia 11 marca 2011 roku zwara pomiędzy powódką a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., którego następcą prawnym jest (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., wobec nieważności umowy od samego początku (ex tunc) oraz zasądzenie od strony pozwanej na powódki tytułem zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego do 29 czerwca 2023 roku w wykonaniu nieważnej kwoty 103 785,83 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 15 – tego dnia następującego po dacie doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty;

W przedmiotowej sprawie została zawarta umowa o kredyt, waloryzowany kursem franka szwajcarskiego (...). Konstrukcja kredytu była taka, że kwota była w umowie wyrażona w PLN, kredyt miał zostać faktycznie wypłacony w złotych, następnie dla celów ustalenia wysokości zobowiązania - przeliczony na walutę (...) która to operacja prowadziła do ustalenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy – od kwoty zobowiązania wyrażonej w (...) miały być liczone odsetki, kredyt miał być następnie spłacany w złotych, przy czym każda rata spłacana w złotych miała być kolejno przeliczana na (...). Wszystkie przeliczenia miały być dokonywane w oparciu o tabele kursów waluty ustalanych przez bank.

Zdaniem Sądu nie ma podstaw do kwestionowania (co do zasady) możliwości zawierania umów waloryzowanych walutą obcą. Umowy takie nie były sprzeczne z zasadą walutowości, z art 69 ustawy prawo bankowe i zasadą swobody umów – art. 353(1) k.c.

Powódka zarzuciła, że w chwili zaciągania kredytu nie wyjaśniono jej na czym polegał mechanizm waloryzacji zastosowania kursów kupna/sprzedaży walut obcych, jakie czynniki wpływają na stosowane przez Bank kursy, w jaki sposób te kursy są ustalane. Nie została poinformowana o ryzyku kursowym, wpływającym na wysokość ich zobowiązania. Wszelkie przekazywane informacje w związku z oferowanym kredytem sprowadziły się jedynie do zapewnienia ze strony przedstawiciela poprzednika prawnego strony pozwanej, że to najlepszy sposób na pozyskiwanie kredytu. Zarzuciła także, że nie miała możliwości negocjacji warunków umowy kredytu, brak było indywidualnego uzgodnienia postanowień umowy z konsumentem, niejednoznaczne sformułowanie świadczenia stron, sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów konsumenta, przyznanie przez stronę pozwaną jednostronnego prawa do kształtowania wysokości świadczenia powódki, obarczenie powódki ryzykiem wynikającym ze zmiany stopy odsetkowej i kursu walutowego.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. (§ 1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

Na podstawie art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Zanim Sąd przystąpi do oceny konkretnych postanowień przedmiotowej umowy w kontekście przesłanek z ww. przepisu, wskazać należy, że art 385¹ k.c. został wprowadzony do polskiego systemu prawnego na skutek implementowania Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5.04.1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U.E L z dnia 21-04-1993). W preambule w/w dyrektywy wskazano, że niezbędne jest ustalenie ogólnych kryteriów oceny nieuczciwego charakteru warunków umowy. Ocena nieuczciwego charakteru warunków umowy, zgodnie z wybranymi ogólnymi kryteriami, zwłaszcza w wypadku działalności dotyczącej sprzedaży

czy dostawy o charakterze publicznym, zapewniającej usługi o charakterze powszechnym, przy uwzględnieniu solidarności między użytkownikami, muszą być uzupełnione środkami umożliwiającymi dokonanie ogólnej oceny różnych interesów, co stanowi wymóg działania w dobrej wierze. Przy dokonywaniu oceny działania w dobrej wierze będzie brana pod uwagę zwłaszcza siła pozycji przetargowej stron umowy, a w szczególności czy konsument był zachęcany do wyrażenia zgody na warunki umowy i czy towary lub usługi sprzedawane lub dostarczane były na specjalne zamówienie konsumenta. Sprzedawca lub dostawca spełnia wymóg działania w dobrej wierze, jeżeli traktuje on drugą stronę umowy w sposób sprawiedliwy i słuszny, należycie uwzględniając jej prawnie i uzasadnione roszczenia. Zgodnie z art 3 dyrektywy warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikającą z umowy, praw i obowiązków ze szkodą dla kontrahenta. Warunki umowy zawsze zostaną uznane za niewynegocjowane indywidualnie, jeżeli zostały sporządzone wcześniej i konsument nie miał w związku z tym wpływu na ich treść, zwłaszcza jeśli zostały przedstawione konsumentowi w formie uprzednio sformułowanej umowy standardowej. Zgodnie z art 5 w przypadku umów, w których wszystkie lub niektóre z przedstawianych konsumentowi warunków wyrażone są na piśmie, warunki te muszą zawsze być sporządzone prostym i zrozumiałym językiem. Ugruntowany w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości jest pogląd, że aby ustalić, czy nierównowaga pozostaje w sprzeczności z wymogami dobrej wiary należy sprawdzić, czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie oczekiwać, iż konsument ten przyjąłby warunek w drodze negocjacji.

W przedmiotowej sprawie powódka wskazując na postanowienia znajdujące się w umowie kredytu przewidujące indeksację i zarzucając im abuzywność w istocie sprowadziła swoje żądanie do ustalenia przez Sąd tego, że zaciągnięty przez nią kredyt był kredytem złotówkowym, którego rozliczenie zostało ustalone w franku szwajcarskim za pomocą klauzuli indeksacyjnej (waloryzacyjnej). W ocenie powódki zapisy te miały charakter postanowień niedozwolonych, nie powinny wiązać stron umowy i powodowały konieczność stwierdzenia nieważności takiej umowy.

Kredytobiorca posiadał status konsumenta:

1) Zgodnie z art. 22¹. K.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Tożsama regulacja znajduje się w art. 2 lit b i c wskazanej dyrektywy. Jak wynika z treści umowy, powódka zaciągała kredyt na cele mieszkaniowe niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stąd w świetle wskazanej regulacji posiada ona status konsumenta.

W związku z powyższym Sąd uznaje, że powódka posiadała status konsumenta w rozumieniu wskazanych przepisów.

Stosownie do przywołanego już art. 385¹ § 1 k.c., podstawową przesłanką stwierdzenia abuzywności zapisów umowy zawartej przez konsumenta jest ustalenie, czy kwestionowane zapisy dotyczyły głównych świadczeń stron. Jako główne świadczenia stron ustawodawca wskazał przykładowo cenę lub wynagrodzenie. Dokonując wykładni pojęcia głównych świadczeń stron na tle zawartej przez strony umowy, należy odwołać się do Art. 69. 1. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 prawo bankowe (w brzmieniu wg stanu prawnego na dzień jego udzielania). Zgodnie z powołanym przepisem przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W ustępie 2 powołanego przepisu wskazano, iż umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,

- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy

Wskazać należy, że świadczenie kredytodawcy polega na oddaniu do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Niewątpliwie główne świadczenia stron przy tego rodzaju umowie polegają ze strony kredytodawcy na oddaniu do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych na określony czas, a świadczenie główne kredytobiorcy na zwrocie tych środków po czasie określonym w umowie wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty. Postanowienia te należą do istoty umowy kredytowej, gdyż bez ich obecności w treści stosunku prawnego, umowa kredytowa traci swój nazwany charakter. Klauzule indeksacyjne dotyczą specyficznie przyjętej w danych okolicznościach metody rozliczania zaciągniętego kredytu i ich wyeliminowanie prowadziłoby do zmiany charakteru zawartej umowy. Należy wskazać, iż na dzień zawarcia przez strony umowy kredytu w ustawie prawo bankowe nie istniało pojęcie kredytu denominowanego, ani kredytu indeksowanego. Pojęcia te zostały wprowadzone dopiero ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw i weszły w życie z końcem sierpnia 2011 r. Należy jednakże zauważyć, iż nawet ta zmiana nie wprowadziła definicji tych pojęć. Ustawa prawo bankowe nie odwołuje się także do innych przepisów celem zweryfikowania tych pojęć. Nie bez znaczenia jest również okoliczność, że celem wprowadzenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U.1993, było zapewnienie konsumentom szerokiej ochrony przed stosowaniem wobec nich niedozwolonych postanowień umownych, co uzasadnia możliwie wąską wykładnię pojęcia „głównych świadczeń stron”. Przedstawiony pogląd należy również traktować jako utrwalony w orzecznictwie: wyrok SN z 1 marca 2017 r. IV CSK 285/16, wyrok SN z 14 lipca 2017 r. II CSK 803/16, wyrok SN z 24 października 2018 r. II CSK 632/17).). Odnośnie możliwości utrzymania stosunku prawnego po wyeliminowaniu waloryzacji , podnieść należy, że umowa jest skonstruowana w ten sposób (zarówno denominowana jak i indeksowana), że w trakcie trwania umowy zobowiązanie konsumenta jest wyrażone w (...). Wszelkie koszty umowy, wynagrodzenie banku , w tym odsetki odnoszą się do kwoty zobowiązania w (...). Intencją stron było aby oprocentowanie odnosiło się do zobowiązania wyrażonego w (...) tu nie ma żadnych wątpliwości, a wynika to w szczególności z faktu, że harmonogram spłaty kredytu był sporządzony w (...). W czasie gdy była zawierana przedmiotowa umowa, banki stosowały oprocentowanie LIBOR do zobowiązań wyrażonych w (...), a WIBOR do zobowiązań wyrażonych w PLN. W przedmiotowej umowie zastosowano stawkę LIBOR, dlatego, że kwota zobowiązania wyrażona miała być w (...). Stąd uzasadniony jest wniosek, że konstrukcja umowy przewidywała silne związanie postanowień odsetkowych z waloryzacją. Inaczej mówiąc strony nigdy nie zawarły by umowy złotówkowej przy odsetkach LIBOR. Wydaje się , że operacja usunięcia waloryzacji z umowy, przy pozostawieniu odsetek w wysokości LIBOR doprowadzi do przekształcenia przedmiotowej umowy w stopniu wykraczającym ponad uprawnienia wynikające z art. 385¹ par 1 i 2 k.c.

Po drugie wskazać należy , że wątpliwości co do utrzymania w mocy umowy wyrażane są przez Trybunał Sprawiedliwości , który w wyroku z dnia 3 października 2019 r. C-260/18 stwierdził: Z rozważań przedstawionych w pkt 40 i 41 niniejszego wyroku wynika jednak, że jeżeli sąd krajowy uzna, że zgodnie z odpowiednimi przepisami

obowiązującego go prawa utrzymanie w mocy umowy bez zawartych w niej nieuczciwych warunków nie jest możliwe, art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 zasadniczo nie stoi na przeszkodzie jej unieważnieniu. Jest tak zwłaszcza wówczas - jak w okolicznościach w postępowaniu głównym - gdy z informacji dostarczonych przez sąd odsyłający, opisanych w pkt 35 i 36 niniejszego wyroku wydaje się wynikać, że unieważnienie klauzul zakwestionowanych przez kredytobiorców doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również - pośrednio - do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją przedmiotowego kredytu do waluty. Tymczasem Trybunał orzekł już, że klauzule dotyczące ryzyka wymiany określają główny przedmiot umowy kredytu, takiej jak ta w postępowaniu głównym, w związku z czym obiektywna możliwość utrzymania obowiązującego przedmiotowej umowy kredytu wydaje się w tych okolicznościach niepewna (zob. podobnie wyrok z dnia 14 marca 2019 r., D., C-118/17, EU:C:2019:207, pkt 48, 52 i przytoczone tam orzecznictwo).

Zgodnie z art. 385¹ § 4 k.c., ciężar dowodu w zakresie udowodnienia tego, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na taką okoliczność powołuje, a strona pozwana w toku postępowania okoliczność tę udowodniła.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego bezsprzecznie wynika, że powódka zgłaszając wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego miała możliwość wyboru zarówno waluty udzielanego kredytu, waluty jego spłaty oraz waluty uruchomionego kredytu. Przed zawarciem przedmiotowej umowy kredytu mieszkaniowego N. H. o nr: - (...)11- (...) z dnia 11 marca 2011 roku już na etapie składania wniosków o udzielenie kredytów powódka została poinformowana o ryzyku, wynikającym ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej, wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz zmiany wysokości spreadu walutowego, co bezpośrednio przekłada się na wysokość zaciągniętego przez nią zobowiązania z tytułu kredytu, tj. kwotę kredytu do spłaty oraz wysokość raty kapitałowo-odsetkowej. Poprzednik prawny pozwanej wykazał, że w jasny i precyzyjny sposób, na czym polegały ryzyka, które następnie powódka zaakceptowała składając pod oświadczeniami własnoręczne pod co do wyboru kwoty, waluty, terminu spłaty kredytu, wysokości marży, wypłaty transz i sposobu ich przeliczenia - były nienegocjowane (indywidualnie uzgadniane). Uwzględniając te informacje to Bank sformułował treść umowy oraz zasady spłaty i powódka mogła podpisać umowę lub zrezygnować z jej zawarcia (został doręczony powódce wzór umowy). Bank przedstawił jak w/ w ryzyka wpływają na zobowiązania wynikające z umowy, jakie wiążą się z tym niebezpieczeństwa oraz jak może zmieniać się koszt umowy i zobowiązania kredytobiorcy.

Co więcej przed podpisaniem umowy w piśmie powódce przedstawiono informację dla wnioskodawców o ryzyku zmiennej stopy procentowej, ryzyku kursowym, ryzyku zmiany spreadu walutowego oraz ryzyku zmian cen rynkowych nieruchomości. W informacji tej poprzednik prawny pozwanej przedstawił różnice między kredytem złotowym a walutowym oraz wynikające z tego zagrożenia i korzyści. By zwiualizować powódce zasady funkcjonowania kredytu walutowego przedstawiła tabelę zawierającą przykłady wpływu zmiany stopy procentowej, kursu waluty, spreadu walutowego na wysokość raty kredytu. Nadto przedstawiono powódce historie zmian stopy referencyjnej LIBOR 3M dla (...), która w okresie od końca 2007 roku do stycznia 2009 roku zmalała z 2,75% do 0,50% i do września 2010 roku utrzymywała się na mniej więcej równym poziomie. Jednocześnie wskazano powódce historię zmian kursu franka szwajcarskiego do złotego w okresie od 1 grudnia 2007 roku do 1 września 2010 roku. Wykres ten wskazywał na występujące wahania wartości kursu waluty zaciąganego przez nich kredytu, który na przestrzeni 3 lat zanotował amplitudę wartości od 2,00 zł do ok. 3.20 zł. Powódka z łatwością była w stanie zauważyć, iż kurs franka szwajcarskiego w ciągu trzech lat podniósł się o 1/3 wartości swojej wartości. Powódka złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z przedstawionymi im informacjami przez kredytodawcę oraz zaakceptowała je poprzez złożeniem własnoręcznego podpisu.

Powyższe w ocenie Sądu stanowi właściwe wykazanie powódce jako konsumentowi, iż zmiana kursu franka może wpłynąć na zmianę wysokości raty kredytu i jak. Tym samym nie zostały złamane standardy staranności informacyjnej obowiązujące profesjonalne podmioty finansowe, a nakazujące rzetelne i uczciwe przekazywanie informacji o istotnych cechach produktu: jak ryzyko walutowe, uczciwe przekazywanej informacji o charakterze produktu i możliwości spłat.

W tej sytuacji zostały również spełnione wytyczne określone w Rekomendacji S II z 2008 roku dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego, która jest instytucją sprawującą nadzór nad bankami, a w szczególności Rekomendacji 19 i 20, zgodnie z którymi bank powinien dołożyć wszelkich starań, aby przekazywane klientom informacje były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne., a w obszarze działalności związanej z ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie bank powinien stosować zasady profesjonalizmu, rzetelności, staranności oraz najlepszej wiedzy.

Brak także podstaw do przyjęcia, iż praw i obowiązków konsumenta w zaskarżonej umowie zostały ukształtowane w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszających jego interesy. W ocenie sądu, jak to już wyżej wskazano, doszło do indywidualnych uzgodnień w zakresie indeksacji (...) zawieranego przez powódkę kredytu.

Powódka miała zatem możliwość negocjowania warunków umowy. Skorzystała ona z tego przywileju bowiem jak wynika §6 ust.4 Części Szczególnej Umowy strony zawarły indywidualne uzgodnione postanowienie donoszące się do marży kredytu.

Kredyt został przeliczony po stosunkowo korzystnym kursie, powódka była informowana zarówno o ryzyku związanym ze zmianą kursu, jak i spreadach, oprocentowaniu, mogła się wcześniej zapoznać z umową. Zawarła zaskarżoną umowę, gdyż oceniła, że będzie dla niej korzystna i tańsza mimo związanego z nią ryzyka, o którym była poinformowana. Brak jest zatem podstaw do uznania, iż wiążąca strony umowa jest nieważna lub któreś z jej postanowień jest niezgodnione indywidualnie. Uznania, iż dana osoba jest pokrzywdzona zawierając umowę o określonym charakterze, wymaga wskazania zapisów w tej konkretnie umowie, które należało by uznać za abuzywne w stosunku do konkretnej osoby i zbadania indywidualnych warunków zawarcia umowy.

Nie wiarygodne są także twierdzenia o możliwych, przewidywanych wahaniach kursu franka, skoro powódka sama podpisała pouczenie o ryzyku kursowym, gdzie był zobrazowany wykres zmian kursu (...) od 2008 o ok. 50%, sama miała przeliczenie transzy po ok. 3,1 zł i wyżej, co zresztą stawia ją w zgoła innej pozycji, niż wcześniejszych kredytobiorców przed 2008 rokiem, gdzie kwota w złotych polskich była przeliczana po kursie ok. 2,- 2,3 zł. Należy wskazać, iż po 2008 roku wzrosła także świadomość związana z ryzykiem tego typu kredytów, gdyż po 2008 roku szereg kredytobiorców znalazło się w sytuacji wzrostu rat kredytu związanego z tak duży wzrostem kursu (...) do PLN, jakiego doświadczyła powódka. W tym okresie wartość (...) nigdy nie wróciła do poprzedniego kursu, tylko rosła. Zatem w skutek nagłej zmiany kursów po wielu latach kursu (...) oscylującego w granicach 2,10-2,50 zł, osoby które zawarły umowy kredytu denominowanego/indeksowanego do (...) znalazły się w sytuacji wzrostu zadłużenia z tytułu kredytu o prawie połowę, w niektórych przypadkach już po kilku miesiącach trwania umowy. Zatem już wtedy pojawiły się problemy ze spłatą kredytu. Nie sposób uznać, iż wzrost raty z 600 zł do 1000 zł jest dla powódki krzywdzący. Obciążenia nie były więc na tyle znaczne, aby stanowić istotne obciążenie budżetu.

W niniejszej sprawie na podstawie historii zmian kursu franka szwajcarskiego do złotego w okresie od 1 grudnia 2007 roku do 1 września 2010 roku powódka była w stanie zauważyć, iż kurs franka szwajcarskiego w ciągu trzech lat podniósł się w sposób znaczący. Zatem też brak jest podstaw jakoby bank w tym zakresie wprowadził powódkę w błąd w kwestii ryzyka kursowego. Powódka zawarła zaskarżoną umowę, gdyż oceniała, że będzie dla nich korzystna i tańsza mimo związanego z nią ryzyka, o którym była poinformowana. Zmiany wartości nieruchomości działają tylko na korzyść powódki. Brak podstaw do uznania, iż wiążąca strony umowa jest nieważna lub któreś z jej postanowień jest niezgodnione indywidualnie. Uznania, iż dana osoba jest pokrzywdzona zawierając umowę o określonym charakterze, wymaga wskazania zapisów w tej konkretnie umowie, które należało by uznać za abuzywne w stosunku do konkretnej osoby i zbadania indywidualnych warunków zawarcia umowy. Wobec braku podstaw do przyjęcia postanowień umowy za abuzywne powództwo musiało ulec oddaleniu o czym Sąd orzekł w pkt I wyroku.

Jednocześnie należy zauważyć, iż w powódka nie jest pozbawiona ochrony, gdyby uznać, iż w skutek zdarzenia ze stycznia 2015 r, czyli działań szwajcarskiego banku centralnego, który przestał bronić swojej waluty w stosunku

do Euro, które to działania miały charakter nadzwyczajny spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziło rażąca startą, w oparciu o art. 357¹ § 1 kc.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. tj. przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności z wynik procesu. Powódka jako przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić koszty stronie pozwanej. Na koszty w niniejszej sprawie składało się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej wynikające z §2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w kwocie 10 800 zł oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.